

(القرآن)

پشاور

مدیر نظم

گندھارا ہند کو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہند کو ہفت روزہ اخبار

شماره: 370

جمعۃ المبارک 15 اگست 2025

جلد: 8

یوم آزادی

پردہ سیمیں

جانناز انج فیروز خان دے سامنڑے
مشکل نال دی مں پندرہ مٹھاں دی
مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو
کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو
بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی
اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

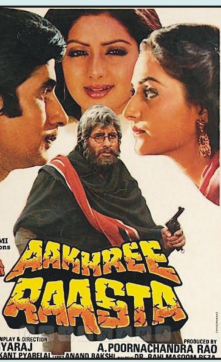
تحریر: ڈاکٹر محمد عادل

دی مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

دی مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

دی مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

جامعی اے تے انجیس سالہ بچی دی دانی ماسا اچ پنج
جامعی اے۔ اے بچی کوئی کس پل پل نوں دی
اے تھیرو انوں زمانے دی گندی ٹھراں کلو پھانے،
برے آس ایں کیتا کہ گرتا دوا جانے۔
"شری لاکھیا" نام تے نام 13 اگست 1963
اچ پیدا اوڑے دی شری لاکھیا اسی دی دہائی اچ
باہنوں تے نوے دی دہائی اچ باہنوں کھان دلاں دی
چوہن بڑی۔ اہل دورے دی اداکارہ اوڑے باہنوں
کھ دلاس سری دی دا پڑے دھوئے کئی غالی لی اے
جس انداز اچ دا پڑے دھوئے دھوئے کھیر دی ان اوبے
مثال اے۔ 25 فروری 2018 نوں اوسری دیوی چوٹ
کئی غالی کرئی۔

دی مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

دی مہمان اداکارہ دے طور تے جلوہ گراو کے انجیا ایک کیتا کہ فلم ختم اوڑے تو بعد لوک مہل کئے کہ فلم دی مرکزی اداکارہ تے ڈپل کپاڈیائی۔

گوشہ ادب

حرفیاں (شہین شوکت)

نقا نسبی دا عالم دے عالم وچ
گمک دھ چھاپاں دواپاں دا
مکھ جھیک کر کے جے جوں پھرے
فیوہ ریا تے شطہ پٹیاں دا
چھنا جس تے ہويا دے اکھا بہت
دلہ پڑ گیا دے ہرپاں دا
چھپ چھپ دے دودھ کے گرد چھن
اچی کھوا دے سب زباناں دا

☆ ☆ ☆
جیہا دیس ہونے دیا بیس ہونے
ہراک بیس دے وچ سائوں چھاپاں پینے
ہونے ورتی ساڈی قصہ خوانی دے وچ
کھادے چے نوں اتھے چھاپاں پینے
لنگڑاں اکھا ہويا اس پازا دچ
جیکہ ٹھڈیاں کولو سائوں چھاپاں پینے
لنگڑاں چھو ہونے قصہ خوانی دچ
چھاپاں آدے دے کھی تا چھاپاں پینے

حرفی (احمد علی سائیں)

ب۔ بیل ایہہ پیش بہار چند دن
کلیاں گل چے گلشن مالیاں دے
دیلے مکھ دے پے نہ خیرات نکلے
دور آ جانے خستہ حالیاں دے
زر حرام حرام چا خرچ ہونے
بخت جاکدے ٹھکان بگایاں دے
دم نزہ چھپان قارون سائیاں
کر کے در سوال سوالیاں

نعت (سعید یاسر)

آسی راہواں سجانے آن میرے سرکار آئے وں
آسی پھلن چھانے آن میرے سرکار آئے وں
شفاقت دیں لوں کر کے مشکاف ساڈی منانے وں
تھیں لوں چھانے آن میرے سرکار آئے وں
جیوے قرآن اوسرپا نور دے جیکہ آس تے
سلام اس دا عنوانے آن میرے سرکار آئے وں

☆ ☆ ☆
اوکان تہراک تے نور دے وچ جھلدی چاندی اے
لورائی ہونے جالے آن میرے سرکار آئے وں
جناں دے نور دا صدقہ سارے زمانے وں
اتان دا شیف پانے آن میرے سرکار آئے وں
بری روتی گلے اے دیکھ پاں محفل آ
آسی انھن سونوے آن میرے سرکار آئے وں

ہندکوہنل

نگدی دا چور چور مار کے چھوڑ
الفاظ سنی: گولی (مرثی) (تجاہ)
اردو ترجمہ: جتنا زخم کئی ہی سزا
عنوان: انصاف
دعا: جتنا گناہ کئی ہے اتنی ہی سزا
دفعہ: چاندی کی ہے
مطلب: انسان اُس دن جرم دے
مطابق اس سزا دی جائے جتنی مثال دے طور
کے کوئی روپے چوری کرے تے اسی دی جانی
چھوڑ پکار بلکہ درد دے گناہ نصحت دی کر کے
چھوڑ دھڑاں پانے پئے۔

حمیدہ کلام (بشری فرخ)

میرے خدایا تیری رحمت دے چھ اشارے ہونے
تیری حلا جودا جودا کرم سہارے ہونے
میں کسراں تیری عنایت دا شہر کراں
سوال کرنے والے کی پچھا دی پدے سارے ہونے
جناں تے یا بھو کریم دا ہک چھنا
آنان دے واسطے طوفان ہی گناہے ہونے

☆ ☆ ☆
ادل سی لے کے ابھک جاناں دا چچا دے
ات میرے لاڈلے ساڈے رسول چیارے ہونے
جی، دے روئے نوں دیکھاں تے تیرا شکر کراں
کر اس کی دوجیری جنت دے کھیر تھارے ہونے
یقین پند دے بڑی نوں جیری بخشش دا
کہتے پھارے گناہواں دے گھوڑے ہونے

جناب اعجاز رحیم

محبت، شفقت، دقتی، رہنمائی
لی مٹوں جناب اعجاز رحیم سی
نگت انہاں دی میرے اے مٹوں
جیکوہ بولی قول دھلا مٹوئے کریم سی
فر کرنا انہاں دی دوتی تے
مٹاڑ آں انہاں دی عاجزی اے عظیمی
کر، علم، صوف دے موتی لے
نیہا نوں لے لے مٹھیں عظیمی سیم سی
محمد ضیاء الدین

آئی کہ اگر ایہہ شے کے نوں لی جاوے تاس
نوں دیکھ تے، بلکہ ضرورت منداں نوں پھر پئے
دی باوے۔ اس دوا وچ اللہ تعالیٰ نے شفا پائی
ہوئی اے۔ اگر ایہہ آپڑی شہدائی زیادہ
کھاتی باوے تا زہر پی اے کیونکہ طب دے
مطابق اس دوا وچ کرم تے شگ اے تے اس
دوا استعمال خضدے موسم وچ تے خاص طور تے
رکھ ہلدی دی طرح شہری ہوندا تے ایہہ
چپے دی باڈی وچ ہک نرم گولی دی شکل وچ
موجود ہوندا۔ پچاپاں نوں اس دی خوراک
اکھوڑی دے داؤنوں پچپی تے دواپاں نوں
باجرے دے داؤنوں دے قربانی جاندا۔
پچلے وختاں دے قضاں دی تے تاباں
تے کھلاش وچ تے قضاں دے آنے کمرچکلے
قضاپاں نوں اس دا پیدہ ای جھنگا۔ سنے اس دوا
نوں اس ڈرامے وچ ہک پچپاں بڑا کے
تعارف کرایا۔
میرے اس ہندکوہنل کے لاڈلے چا چٹا دی کھائی
اسراں آئی اس وچ دوسری کردار کے گھے
آئے۔ ہک ڈاکٹر تے دوسرا قضاپاں پچھو
وچ قضاپاں کے ظالم خوراک تے خستہ ناظر
آئے۔ کیونکہ اس دے نظریاں تے دواپاں
چھپان تے جتھ وچ چھری تھری تے کئی کئی
حقیقت وچ ہک کیتے تے زم دل ہوندا۔
اتان وچ غلو لوک ہی ہوندا۔ جتاں نوں تعلیم
تے کھی تربیت نی کی ہوندا۔ ایہہ لوک ہوندا
خوراوی نظراں تہ۔ گمریرے کردار نوں آپڑے
دواپاں سی کھی تربیت نی ہوندا۔ ایہہ کیتے
بلیاں اگے لی کوشش تھیں تا پچھوئے ضرور
خالی جتے جانا۔ ایہہ غریب غریبے نوں کئی
کئی خوراک جیوا کوشش بغیر پیہے دے پیہے
دیندا۔ ایہہ آپڑے کھار وچ زیادہ باڈی
پکھاندا تے اس دی پیوٹی نوں ہک کیتا
قرض لیکھ کھاندا تے اسے کول کھاندا۔
(جاری اے)

آئی کہ اگر ایہہ شے کے نوں لی جاوے تاس
نوں دیکھ تے، بلکہ ضرورت منداں نوں پھر پئے
دی باوے۔ اس دوا وچ اللہ تعالیٰ نے شفا پائی
ہوئی اے۔ اگر ایہہ آپڑی شہدائی زیادہ
کھاتی باوے تا زہر پی اے کیونکہ طب دے
مطابق اس دوا وچ کرم تے شگ اے تے اس
دوا استعمال خضدے موسم وچ تے خاص طور تے
رکھ ہلدی دی طرح شہری ہوندا تے ایہہ
چپے دی باڈی وچ ہک نرم گولی دی شکل وچ
موجود ہوندا۔ پچاپاں نوں اس دی خوراک
اکھوڑی دے داؤنوں پچپی تے دواپاں نوں
باجرے دے داؤنوں دے قربانی جاندا۔
پچلے وختاں دے قضاں دی تے تاباں
تے کھلاش وچ تے قضاں دے آنے کمرچکلے
قضاپاں نوں اس دا پیدہ ای جھنگا۔ سنے اس دوا
نوں اس ڈرامے وچ ہک پچپاں بڑا کے
تعارف کرایا۔
میرے اس ہندکوہنل کے لاڈلے چا چٹا دی کھائی
اسراں آئی اس وچ دوسری کردار کے گھے
آئے۔ ہک ڈاکٹر تے دوسرا قضاپاں پچھو
وچ قضاپاں کے ظالم خوراک تے خستہ ناظر
آئے۔ کیونکہ اس دے نظریاں تے دواپاں
چھپان تے جتھ وچ چھری تھری تے کئی کئی
حقیقت وچ ہک کیتے تے زم دل ہوندا۔
اتان وچ غلو لوک ہی ہوندا۔ جتاں نوں تعلیم
تے کھی تربیت نی کی ہوندا۔ ایہہ لوک ہوندا
خوراوی نظراں تہ۔ گمریرے کردار نوں آپڑے
دواپاں سی کھی تربیت نی ہوندا۔ ایہہ کیتے
بلیاں اگے لی کوشش تھیں تا پچھوئے ضرور
خالی جتے جانا۔ ایہہ غریب غریبے نوں کئی
کئی خوراک جیوا کوشش بغیر پیہے دے پیہے
دیندا۔ ایہہ آپڑے کھار وچ زیادہ باڈی
پکھاندا تے اس دی پیوٹی نوں ہک کیتا
قرض لیکھ کھاندا تے اسے کول کھاندا۔
(جاری اے)

ہندکوہنل امیر سیریل "کالا چٹا"

تحریر: نذیر بھٹی
پروڈیوسر ضیاء الرحمن
پیشواری وڈن سنٹر

ایہہ ہندکوہنل زباناں دا ڈرامہ آس وچ ہے ہک
قضاپاں تے ہک ڈاکٹر نوں موسیٰ بڑا لیا تے
دونوں دے پچھے تے روٹی پائے ہوياں سنے
فیصل ناظرین تے چھوڑا آیا کہ اس کھید وچ
اٹھانوں قضاپاں کھیرا اور نظر آئے۔
اس کھید وچ ہے ہک اچھی جیوا ڈاکٹر کھیتے جس
دے بارے وچ 95 فیصد لوک ہی جانندے۔
اس چیز داناں دے "کھچوڑ" ہب وچ اس نوں
"کالا کھچوڑ" کہتے۔ ایہہ کان دے پچھے وچ
بڑے گرد قرتی ہون۔ تے ایہہ چھوڑے کھان
دے پچھے وچ ہوندا۔ دوسرے ڈھنگاں وچ ہی
ہوندا۔ تے تیرا ایہہ ہرکان وچ ہی نی ہوندا کئی
کدی کئی کھان وچ ہوندا۔ جسراں کہ
ہرن تے ساف وچ مکھ۔ مکھ ہی کھیتی جتے
دے وچ کھچوڑ نی تے مکھ دی طراناں ایہہ نی
انسان دے ہبے فیصد منہ دے۔ اس دے
علم تا مکھیاں نوں دے تے محفل پرائیوٹ
قضاپاں نوں۔ اس دے بارے وچ تحقیق سنی
گئی اے تے پچھ لکھ کھیتا وچ قرتی
طور تے پچھ پھوڑی والی کھ جڑی بوٹی دے۔
جس دی شناخت شاید ای کے نوں ہوے۔ اگر
کے نوں ایس لوں دی شناخت ہووے تاس تا ایہہ
بوٹی پرگانوں کھو کے اس دے پچھے چھپا جھتی
دوا حاصل کر سکے گاں چھاکا وچ چھ چھ
ایہہ ایہہ بوٹی کھ کھاندا تے اس دے پچھے وچ
ایہہ بوٹی قرتی طور تے کھچوڑ بڑا جاندا۔
پاکستان دے بڑے بڑے پچھ پچھ ہندوستان نوں
سوئے دے پھا خریدے آئے۔ قضاپاں نوں
حضرت شاہ شہزاد رشتہ اللہ علیہ تے تادیق

گندھارا ہندکو بورڈ مانسہرہ تے جشن یوم آزادی

1993ء وچ جدو گندھارا ہندکو بورڈ قائم ہو یا تاں بورڈ دے تحت بغیر کسی سرکاری سرپرستی دے آپڑی مدد آپ دے تحت پاکستان دے ہک ہک شہراج جتھے جتھے ہندکو بولی باندی انئی اتھے ہندکو زبان دے فروغ وے عملی کم کیتا جس دی تفصیل کافی زیادہ دے تے اگر اس موقع تے صرف سرزمین ہزارہ دے حوالے تال بی مختصر اگہل کیتی جاوے تے اوہ گہل بی پک نہ ختم ہونوے والی داستان اے۔ ایہہ گہل آپڑی جگہ اچھی حقیقت اے کہ گندھارا ہندکو بورڈ دے قیام ای پہلے ہزارہ اچ ہندکو زبان دی ترقی وے جتنا کم کیتا گیا وے اوہ قابل ستائش بی اے تے قابل

تختین بی اے برے نوے دی دہائی اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے وجود اچ آئے سی بعد جیہدا کم جس رفتار نال بورڈ دے تحت ہزارہ دی سرزمین تے ہوئے اُس دا اعتراف ہزارہ دے نامور علمی تے ادبی لوک مختلف موقعیں تے اپڑی تحریاں تے تقریریاں اچ کر چکے ہن تے 1993 سی لے کے 2014 تک گندھارا ہندکو بورڈ نے بغیر کسی سرکاری سرپرستی تے مالی معاونت دے ہزارہ اچ ہندکو زبان دی ترویج دے جتنا کم کیتا دے اُس تفصیل اچ جانوے دی بجائے تو انوں اہمیت بتانداس چلاں کہ فیبرہدو 2015ء اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی قائم ہوئی سرکاری وسائل میسر آئے تے 2015ء سی 2022ء تک ہزارہ اچ جس رفتار نال گندھارا ہندکو اکیڈمی نے کم کیتا اوہ ہزارہ دی تاریخ اچ ہندکو دی نشاۃ ثانیہ دے حوالے نال ہک روشن باب اے برے فیبرہدو 2022ء اچ سرکاری فنڈ زخم ہو گئے تا اُس سی بعد بی اللہ دے فضل نال حسب سابق گندھارا ہندکو بورڈ نے اپڑی مدد آپ دے تحت ہندکو زبان دی ترویج دے آپڑیاں کوششاں جاری رکھیاں جس دی مثال 2022ء سی بعد بھی گندھارا دے تحت ہزارہ دے کئی لکھاریاں دی تحقیقات دی اشاعت سی لے کے

78 ویں یوم آزادی دے موقع تے گندھارا ہندکو بورڈ مانسکھرہ شاخ دے تعاون نال ریڈیو پاکستان امیٹ آبادیج جشن آزادی دے سلسلے چ یک شاعرانہ تقریب ہوئی، جس دے خاص مہمان ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر مانسکھرہ اسدلوہی ائے۔ گندھارا ہندکو بورڈ مانسکھرہ شاخ دے صدر محمد اعتریم ہونووال نے اس موقع تے گندھارا ہندکو بورڈ دی طرفوں پچپان نوں تختے جی دتے تے یوم آزادی دے حوالے نال ہندکو مشاعرہ دا اہتمام جی کیتا دعا ایہدوے کہ اللہ دے فضل نال جس کم نوں اسی جی تیس سال پہلے گندھارا ہندکو بورڈ دے شروع کیتا آبادہ سفر جاری اے تے انشاء اللہ جاری رہی۔

ہو تر تو پیکہ تے (۲)

جس اس کہیں آخیا کہ گہائی واسطے کلھاڑا لگدے۔
 جس چائی تھیں دی گاہی ہوندی اے اس چائی کو
 کلھاڑا آندے تہن کلھاڑے چٹ گہائی ہوندی اے
 تے پیر لہائی توں تھیں جدا کردے تہن۔ جدوں
 تھیں جدا ہوندی اے تے اس توں حزان دا واپلا
 لوہارے، حزان۔ بنایا (اس سوئے تے ترکانو،
 لوہارے دا حصہ) پیر جدا کردے تہن اے مثل غزل
 کردے تہن۔ جے تھک جھک ہوندی اس سوئے
 تے موجو ہوندن تے انہاں توں پی اڈوی اڈوی
 اڈوی پیر ہندی اے (تھیں خوشی مال دیرے
 تہن، مشکو مال دے غریب
 پی اڈاؤں حصہ کلہوڑے
 تہن، فیر پاک حاف
 ہوکے باقی تھیں کبار
 کلہوڑے تہن۔ ہونہ کبار
 کلہوڑیاں دا تم خرم

آخر شماریاں

مولانا اختر حسین

ہونے سے تریساں اس دی hindkowanweekly@gmail.com زری پالیسی بنزے ہے
 صفائی کردیاں ہنن سے تیر کھاروسے جوں یں امر د کا چیتی دا بجران کوئی بی نہ ہوے۔ بس ایکی گل
 داکم ہونے ہے، تہا تیں سرے چاکے پاٹو، کھوے ہے کرساں اگر زمینداں سٹو زمیناں سے کم کرنا چھوڑا
 لے کے پیکے ہے پھو بھانجے ہن، پیکے ہے تہا تیں توں سے جس طراں دا بجران پیندا ہوی اس سے کسا دا
 چاول جدا ہونے جن، پیکے داکم نی اوکھا ہونے ہے کنٹرول نہ ہوی۔ حکومت نوں اس پائے خاص توجہ
 چاول جدا سے تھوڑی جدا جیتی جلدی اے) ہونچ دی فکر ضرورت اے۔

